
HÍRES BŰNÜGYEK, TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

LAJER SÁNDOR

Falu végén kurta kocsmá*

A közismert Petőfi-vers utolsó két sora így szól: „Végét vetik a zenének / S hazamennek a legények.”

Mindez pusztán azért jutott eszembe, mert a következő történet legényei bizony mindig zárás után keresték fel a kocsmákat, sörözőket, hogy az onnan eltulajdonított értékekkel, pénzzel fedezzék a saját igényeiket.

Minden rendőrképző iskolában (legyen az szakközép- vagy főiskola) a krimináltaktika keretében tartott előadásokon, már az első órákon beleégetik a hallgatók tudatába, hogy mi a kriminalisztika hét alapkérdése, illetve miért fontos, hogy minden egyes bűnügy kapcsán megkapjuk e kérdések mindegyikére a választ. No persze tudjuk, hogy a hét kérdés valójában nyolc. A nyolcadik, a „Történt-e már hasonló?” kérdés felvetésével és az arra adandó válasszal felismerhetővé válik, hogy az adott bűncselekmény egyedi elkövetésű, vagy a nyomozó sorozat-bűncselekménnyel áll szemben. Ha megtörténik ennek megállapítása, akkor az adott bűncselekményeket, az adott helyszíni szemlén rögzített nyomokat, esetleges más anyagmaradványokat, a behatolások helyeit, módszereit, az eltulajdonított tárgyakat (stb.) összességükben kell értékelni.

Így tettünk mi is, amikor 2010 március–áprilisában azon gondolkodtunk, kik lehetnek azok, akik rendszeresen betörnek a tatabányai és környékbeli sörözőkbe.

Az egyes események történeti tényállása, a helyszíni szemléken rögzített nyomok

1. *M. Ferencné* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 4-én 21.00 és március 5-én 7.10 közötti időben a Szárligeten lévő Hattyú Sörözőbe ablakbefeszítés módszerével behatolt, és onnan cigarettákat, édességeket tulajdonított el, valamint feltörte az ott lévő biliárdasztal, zenegép, ajándék-

* A cikk második helyezést ért el a Belügyi Tudományos Tanács és a Belügyi Szemle által 2011 júliusában kiírt közös pályázaton.

automata és játékgép pénzkazettáit, és innen, valamint a pénztárgépből készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár 153 700, a rongálási kár 78 504 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 3 db feszítési nyom szilikonnal megmintázva (a behatolás helyéről, a biliárdasztal burkolatáról, valamint az ajándékautomata oldaláról);
- 3 db szövetnyomtöröredék (az ablakkeret belső oldaláról, valamint az ablak kilincseről);
- 1 db lábbelinyom (a betört ablak mögötti asztal lapjáról);
- üveg minta eredetben.

2. *P. Tibor* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 7-én 2.45 és 5.35 között a környei Talpas italboltba ablakbefeszítés módszerével behatolt, és onnan dohányárut, szeszes italt, édességet, készpénzt tulajdonított el, valamint az ott lévő játékgépet felfeszítette, és abból készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár 352 069, a rongálási kár 31 ezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 10 db feszítési nyom szilikonnal megmintázva (a behatolás helyéről, valamint a játékgépről);
- 1 db szagmaradvány (az ablak mögötti szék ülőfelületéről);
- 6 db szövetnyomtöröredék (az ablak üvegének külső felületéről, az ablakkeret külső részéről, az ablak kilincseről, valamint az elmozdított üvegek felületéről);
- 4 db lábbelinyom-töröredék (a szék ülőfelületéről – elektrosztatikus pornyom táskával –, továbbá az ablak, illetve szék környezetében a járólapról);
- 2 db boríték eredetben (későbbi nyomkutatóra, amelyekben a váltópénz volt).

3. *F. Margaréta* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 14-én 22.00 és március 15-én 7.55 között a tatabányai Otthon ABC-be hengerzártörés módszerével behatolt, és onnan dohányárut, édességet és készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár 232 500, a rongálási kár 4490 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 1 db törött hengerzárbetét eredetben;
- 7 db kéznyomtöröredék (a zár külső-belső környezetéből, a dohánypolicról, az egyik elmozdított cigarettásdobozról);
- 4 db kivágott kartonpapír eredetben (az elmozdított édességes dobozokból).

4. Sz. *Norbert* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 15-én hajnali egy óra körül ajtóbefeszítés módszerével behatolt a tatabányai Cassandra Sörözőbe, és a pult alatti polcra eltulajdonított egy lemezkazettát, benne nyolcvannyolcezer forint készpénzzel. A keletkezett lopási kár 94 ezer, a rongálási kár ötezer forint.

A helyszíni szemlén a bizottság érdemi nyomot nem rögzített: a sörözőt csupán reggelente mossák fel, így a padló erősen szennyezett volt az előző napi vendégkörtől, továbbá az ajtó kerete annyira szét volt roncsolva, hogy nem lehetett megmintázni érdemi feszítési nyomot, valamint az elkövető a belső helyiségből a lemezkazettán kívül semmit nem tulajdonított el, és más-hoz nem is nyúlt hozzá.

5. D. *Győző* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 17-én este fél kilenc és 2010. március 18-án hajnali háromnegyed öt között a tatabányai Alpési Sörözőbe ajtóbefeszítés módszerével behatolt, és onnan eltulajdonította a pénztárgépben lévő váltópénzt, valamint feltörte a játékgepet, és a perselyből készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár a söröző üzemeltetője sérelmére: kétezer, a rongálási kár 22 500 forint, míg a keletkező lopási kár a játékgepet üzemeltető sérelmére húszezer, a rongálási kár 408 ezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- festékkaparakék eredetben (az ajtó tokozatáról);
- vakolatminta eredetben (a tokozat melletti falból);
- üveg minta eredetben (a játékgep mellől, a talajról);
- 1 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a játékgepről);
- 3 db lábbelinyom-töredék (a söröző járólapjáról).

6. S. *Nándor* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 21-én este nyolc és március 22-én hajnali háromnegyed kettő között a környei Garázs Kocsmába lakatletörés és ajtóbefeszítés módszerével behatolt, és onnan cigarettát, valamint az ott lévő játékgepet feltörve készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár, a söröző üzemeltetője sérelmére tizenötezer, a rongálási kár 215 900 forint, míg a keletkező lopási kár a játékgepet üzemeltető sérelmére 162 ezer, a rongálási kár huszonhatezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 1 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről);
- 2 db lábbelinyom-töredék (a belső bejárati ajtó közepéről, valamint annak jobb széléről).

7. *H. Máttyás* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 23-án 3.25-kor a tatabányai Gösser Sörözőbe hengerzártörés módszerével behatolt, és onnan készpénzt tulajdonított el, majd feltörte az ott található játékgepet, de abból nem tűnt el semmi. A keletkező lopási kár a söröző üzemeltetője sérelmére hétezer, a rongálási kár ötezer-nyolcszáz forint, míg a keletkezett rongálási kár a játékgepet üzemeltető sérelmére 18 500 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 2 db hengerzárbetét eredetben (a söröző melletti füves területről);
- 5 db lábbelinyom-töredék (a söröző járólapjáról).

8. *N.-né K. Marianna* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 24-én este tíz és március 25-én reggel hat óra között a tatabányai Ciklon Sörözőbe lakatlefeszítés és ajtókifeszítés módszerével behatolt, majd az ott található játékgepeket feltörve, abból készpénzt tulajdonított el. A keletkezett rongálási kár a söröző üzemeltetője sérelmére 99 400, míg a keletkező lopási kár a játékgepet üzemeltető sérelmére 146 ezer, a rongálási kár ötvenezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 2 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről, valamint a játékgepről);
- 1 db riasztókábel-darab (amely vágásnyomot tartalmazott);
- 1 db lakat eredetben (amely feszítési nyomot hordozott);
- 7 db lábbelinyom-töredék (a söröző járólapjáról, valamint a kifeszített játékgepjaitó belső felületéről, amely a padozatra volt dobva);
- 1 db szövetnyomtöredék (a játékgepről);
- 1 db kéznyomtöredék (az egyik radiátor tetejéről);
- 2 db cigarettacsikk (a behatolás mellett a földről, az útpadka mellől, Marlboro és Viceroy).

9. *Sz. Norbert* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 24-én 22.30 és március 25-én 6.30 között a tatabányai Cassandra Sörözőbe ajtóbefeszítés módszerével bement, majd az ott található játékgepeket feltörve készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár a söröző üzemeltetője sérelmére 61 500, a rongálási kár huszonkétezer forint, míg a keletkező lopási kár a játékgepet üzemeltető sérelmére ötvenezer, a rongálási kár szintén ötvenezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 4 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről, valamint a játékgepről);
- 1 db lábbelinyom-töredék (a söröző járólapjáról).

10. *M. Piroska* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 29-én hajnali negyed kettő körül a tatabányai Tonett Kávézóba ajtóbefeszítés módszerével bement, és a pultból hétezer forint váltópénzt tulajdonított el. Továbbá az elkövető megkísérelte feltörni az ott található játék- és zenegépet, de ezekből semmi sem tűnt el. A keletkező rongálási kár 115 ezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 1 db csavarhúzó eredetben (amelyet az elkövető hagyott hátra a kávézó öltözőjében, ahol a játékautomata perselyét kísérelte meg feltörni);
- 1 db szagnyom (a csavarhúzó markolatáról).

11. *K. Ferenc* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 28-án 22.15 és március 29-én 4.40 között a környei Gerendás Sörözőbe ablakbetörés módszerével behatolt, és onnan cigarettát, valamint az irodából készpénzt tulajdonított el, valamint az ott lévő játékgepet feltörve szintén készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár 295 ezer, a rongálási kár 184 258 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 10 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről, valamint a játékgépekről);
- 1 db feszítési nyomot tartalmazó faléc eredetben (a kitörött és a földön lévő ablakkeret egy darabja);
- 3 db lábbelinyom-töredék (az ablak mögötti sörpad felületéről);
- 3 db lábbelinyom-töredék eredetben (az elkövető által a földre dobott felírotáblákon);
- 2 db szövetnyomtöredék (a riasztó dobozáról, valamint a szétszedett DVD-egység felületéről; erre a későbbiekben még visszatérek);
- 2 db elemi szál üvegcsőben (a törött ablaküvegről, valamint a raktárajtó tokozatáról);
- üveg minta eredetben;
- fareszelék eredetben (a roncsolódott ablakkeretből).

12. *S.-né V. Julianna* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. március 31-én 20.30 és április 1-jén 6 óra között hengerzártörés módszerével behatolt a tatabányai Gerecse ABC-be, és onnan édességeket, dohányárut és készpénzt tulajdonított el, mintegy 325 ezer forint értékben. A keletkező rongálási kár 8700 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 4 db törött hengerzárbetét;
- festék minta (az ajtóról);

– 4 db ujjnyomtörödékek (az ajtó előtti vasrácsáról, illetve a cigarettapolcokról).

13. *T.-né V. Aranka* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. április 3-án 1.45 körül hengerzártörés módszerével behatolt a tatabányai Svejik Sörözőbe, majd az ott található játékgépet feltörve kétezer forint készpénzt tulajdonított el. A keletkező rongálási kár a söröző üzemeltetője részére kétezer-kilencszáz, míg a játékgép üzemeltetője részére háromezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 1 db hengerzárbetét;
- 1db lábbelinyom-törödékek (a játékgépajtó földön fekvő darabjának belső felületéről);
- 2 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a játékgépekről).

14. *Cs. Endrének* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. április 5-én 21.45 és április 6-án 6.45 között a tatabányai Harasta Sörözőbe ablakbefeszítés módszerével behatolt, és onnan cigarettát és egy bútorszéffel együtt készpénzt tulajdonított el, valamint felfeszítette az ott található játékgépet, amelyből szintén készpénzt tulajdonított el. A keletkező lopási kár a söröző üzemeltetője sérelmére 274 440, a rongálási kár 25 ezer forint, míg a keletkező lopási kár a játékgép üzemeltető sérelmére 122 ezer, a rongálási kár tizenötezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 2 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről);
- 2 db lábbelinyom-törödékek (a külső ablakpárkány felületéről);
- 1 db szövetnyomtörödékek (az ablaküveg külső felületéről);
- 1 db szagnyom (a pénztárgép mögött lévő szék ülőfelületéről);
- fareszelék (az ablak tokozatából);
- festékkaparak (az ablak tokozatából).

Az elsődleges adatok összegzése, következtetések levonása

A bevezetőben említettem, hogy az egyes bűncselekmények vizsgálatakor kiemelten fontos szerepe van a sorozat jelleg felismerésének. Ezt mindig vizsgálni kell az adatok, információk folyamatos elemzésével, értékelésével.

Ahogy az a tényállásokból látható, jelen esetben nem okozott különösebb nehézséget ennek felismerése. A sorozat jelleg már pusztán az egyes el-

követések időpontjaiból is megállapítható volt: március 5., 7., 15. (két helyszín), 18., 22., 23., 25. (két helyszín), 29. (két helyszín), valamint április: 1., 3., 6. és 12.

Igaz, önmagában az elkövetések időpontjai még nem elegendők arra, hogy bizonyossággként állíthassuk: a külön-külön elkövetett bűncselekmények összefüggnek egymással, egymással láncolatban állnak, és mindegyik elkövetése egy elkövetőhöz vagy egy elkövetői körhöz kapcsolódik. De ha megvizsgáljuk a bűncselekmények helyeit és időpontjait, az elkövetések módszerét, az eltulajdonított tárgyak listáját, következtetésünk már konkrét lehet.

Az elkövetések helyei

Négy kivételtől eltekintve valamennyi bűncselekményt Tatabányán követték el. E négy kivétel pedig a következő: Hattyú Söröző – Szárliget, Talpas italbolt – Környe, Garázs Kocsma – Környe, Gerendás Söröző – Környe.

A Tatabányán elkövetett bűncselekmények jelentős része (hét) a város közepén történt, és befoglalható egy egy kilométer átmérőjű körbe.

Két kivételtől eltekintve (Otthon ABC és Gerecse ABC) mindegyik betörés sörözőt érintett.

Felmerülhet az olvasóban, hogy e két helyszínt miért tekintettük a sorozat-bűncselekmény részének, erre az időpont, a módszerek és az eltulajdonított tárgyak elemzésénél majd külön kitérek.

Az elkövetések időpontjai

Kivétel nélkül kijelenthető volt, hogy valamennyi bűncselekményt az éjszakai órákban követték el, mégpedig azért, mert vagy a reggeli nyitáskor észlelték azt, vagy az éjszaka megszólaló riasztó jelezte az elkövetés időpontját.

Ha az egyes bűncselekmények elkövetését napokra bontottuk le, akkor a következőket tapasztaltuk: a hétfőn négy bűncselekmény történt, a kedden három, szerdánként egy sem, a csütörtöki napokon három, a péntek–szombat–vasárnap pedig egy. Ebből, ha más nem is, de annyi következtetés azért levonható, hogy az elkövető hétfőn, kedden, illetve csütörtökön volt a „legaktívabb”.

Három esetben két helyre is történt betörés:

- március 15-re virradóra (Cassandra Söröző, Otthon ABC);
- március 25-re virradóra (Cassandra Söröző, Ciklon Söröző);
- március 29-re virradóra (Tonett Kávézó, Gerendás Söröző).

Ez volt az első ok, amiért az ABC-betöréseket a sorozat részének tekintettük. Az Otthon ABC-be történő betörés éjszakáján betörték a Cassandra Söröző-be is. Ezt a tényt nem tekinthettük pusztán véletlennek.

Egy esetben az adott sörözőbe kétszer is betörték: Cassandra Söröző (március 15. és 25.).

Az elkövetések módszerei

Alapvetően az ajtó-, illetve ablakbefeszítések voltak a jellemzők. Ez az egyik legprimitívebb módszer, de feltételez egy bizonyos testi adottságot, testi erőt, valamint utal az eszközhasználatra. A használt eszköz által hátrahagyott nyomokból pedig következtetni lehet az eszköz alakjára, formájára. Továbbá egy későbbi házkutatáskor megtalált tárgyon keresni lehet például az eszköz és a megfeszített elem nyomkereszteződéséből létrejövő felkenődéseket vagy leválásokat.

Négy esetben az adott helyiségekbe hengerzártörés módszerével jutott be az elkövető (Otthon ABC, Gösser Söröző, Gerecse ABC, Svejik Söröző).

Ez volt tehát a másik ok, amiért a két ABC-betörést a sorozat részeként kezeltük. Hiszen volt két olyan sörözőbetörésünk, amely teljes egészében illeszkedett az általunk vélt sorozatba, viszont e helyekre a többitől eltérő módszerrel ment be az elkövető. Ha e módszert alkalmazta az ajtó-, illetve ablakbefeszítéseken kívül, akkor miért ne alkalmazhatta volna ABC-betöréseknél is.

A helyszíniszemle-jegyzőkönyveket elolvastva, valamint a technikus által készített fotókat megtekintve egyértelmű volt, hogy az elkövető a lehető legnagyobb durvasággal hajtotta végre a behatolásokat ott, ahol a nyílászárókat befeszítette: az elkövető „nekiesett” ajtónak, ablaknak és feszítette ahol érte.

A sörözők többségében volt riasztó. Ezek nagyobb részét az elkövető egyszerűen kitépte a helyéről, vagy csak a vezetéket vágta el, de előfordult olyan eset is, amikor purhabbal befújta a kültéri egységet. Ahol nem a habos módszerrel választotta, ott ugyanaz az egyszerűség volt megfigyelhető, mint a nyílászáróknál.

Az eltulajdonított tárgyak listája

A tényállásokból látható, hogy az elkövető alapvetően a cigarettákat és dohánytermékeket tulajdonította el, de gyakran vitt magával italokat, édességeket is. Ahol pedig a kasszában vagy más helyeken váltópénzt hagytak, azt is eltulajdonította.

Ez volt a harmadik ok, amiért a két ABC-be történő betörést is a sorozat-bűncselekmény részeként kezeltük.

Azokon a helyeken, ahol volt nyerőgép, kivétel nélkül felfeszítette őket abból a célból, hogy a bennük lévő készpénzt eltulajdonítsa. De felfeszített biliárdasztalt, zenegépet, ajándékautomatát is.

Ezek voltak tehát az első elemző-, értékelőmunka eredményeiből levonható következtetések. Ezekből az adatokból kiindulva lehetett felállítani a különböző verziókat, illetve az ezekhez tartozó kérdéseket, amelyek megválaszolása minden nyomozás feladata, hiszen a válaszok segítségével állapítható meg az ismeretlen elkövető személyazonossága.

Mielőtt azonban erre rátérnék, érdekességképpen rávilágítanék néhány adatra, amelyből kitűnik egyrészt az, hogy egy-egy sorozat-bűncselekmény mekkora kárt képes okozni, másrészt kitűnik az, hogy az ilyen típusú bűncselekmények elsődleges nyomozati cselekményei milyen időtartamot tesznek ki a rendőrség napi tevékenységében:

- a bűncselekményekkel okozott összes lopási kár: 2 230 209 forint;
- a bűncselekményekkel okozott összes rongálási kár: 1 374 352 forint.
- a feljelentések felvételére fordított összes idő (tisztán a jegyzőkönyvek felvételére fordított idő): 12 óra 23 perc;
- a helyszíni szemlék lefolytatására fordított összes idő (tisztán a jegyzőkönyvek felvételére fordított idő): 48 óra 25 perc.

Verziók felállítása, az azokhoz tartozó kérdések feltevésével

Az első kérdést *(több, egymástól független elkövető követ el nagyjából egy időben hasonló bűncselekményeket, vagy pedig egy elkövető, illetve egy elkövetői kör követ el ugyanolyan bűncselekményeket, azaz sorozat-bűncselekménnyel állunk-e szemben)* már megválaszoltam. Bár a tapasztalatom azt mondatja velem, szinte kizárt, hogy több, egymás tevékenységéről nem tudó, sőt lehet, hogy egymást nem is ismerő elkövető egyszerre „kezdene” hasonló típusú sorozat-bűncselekmények elkövetésébe.

Az iménti elemzésből látható, hogy a *mi, hol, mikor és hogyan történt?* kérdésekre szintén megkaptuk a válaszokat. A *mivel követték el a bűncselekményt?* kérdésre is nagyjából ismertük a választ, hiszen egyrészt a szilikonnal rögzített feszítési nyomból erre következtetni lehetett, másrészt az elkövető két helyszínen is hagyott hátra olyan eszközöket, amelyekkel a bűncselekmé-

nyeket elkövette. (Nyilván az e kérdésre adott pontos választ szakértő mondhatta ki.)

A miért, mi célból követték el a bűncselekményt? kérdésre csak és kizárólag az elkövető adhatja meg a választ. Mindazonáltal bizonyos bűncselekmények nyomozásánál, a kezdeti szakaszban, az egyes verziók felállításakor kiemelten fontos szerepe van az indíték vagy indítékok meghatározásának, mivel ez megadhatja az egyes, konkrét bűncselekmények nyomozási irányát.

Az ilyen típusú bűncselekmények esetében viszonylag egyszerű megválaszolni azt a kérdést, hogy az elkövetőt milyen ok indította az elkövetésre, mi volt a célja a bűncselekmény elkövetésével: jogtalan vagyoni haszonszerzés.

Végül csak egy kérdés maradt tisztázatlan: *ki, kivel követte el a bűncselekményt?*

Ez az a kérdés, amelyre a nyomozás kezdeti szakaszában még nem tudtuk a választ, de ez az a kérdés is, amelyről általánosságban elmondható, hogy a legnehezebb megválaszolni. Gyakorlatilag minden nyomozás ennek a kérdésnek a megválaszolására irányul, és a rendelkezésre álló erők, eszközök is a leginkább ennek a kérdésnek a megválaszolása alá vannak rendelve. Ha viszont erre a kérdésre sikerül a választ megadni, akkor a nyomozó hatóságok a lehető legtöbbet tették meg azért, hogy a kezdetben ismeretlen elkövető személyazonossága ismertté válásával bizonyíthatóvá tegyék az adott bűncselekményt.

De már a nyomozás legkorábbi szakaszában, amikor az elkövető még ismeretlen, fel kell tenni a kérdést: vajon helyi vagy utazó bűnöző követhette el a bűncselekményt? E kérdést nyilván nem lehet kategorikusan megválaszolni, de vannak olyan adatok, amelyek az egyik vagy másik oldalra billentik a mérleg nyelvét, és így orientálhatják a nyomozó munkáját. Ilyen adatok lehetnek: az adott bűncselekmény típusa, az elkövetett bűncselekmények illetékességi területen belüli „szóródási képe”, a sértettekől levonható következtetések stb. Jelen nyomozás során ugyanezeket a kérdéseket tettük fel magunknak.

A bűncselekmény típusa

A sörözőkbe történő betöréseket inkább helyi, mint utazó bűnözők követik el. Ennek az egyik legfőbb oka, hogy sörözők, kocsmák vagy más jellegű, de alapvetően italt árusító helyek gyakorlatilag mindenhol, minden településen üzemelnek. E bűncselekmények elkövetőinek nem kell messzire menniük ahhoz, hogy ilyen helyekre tudjanak betörni.

Vannak azonban olyan típusú bűncselekmények, amelyeket inkább elkövethetnek utazó bűnözők. Például az utóbbi években sikerült elfognunk úgyne-

vezett trükkös tolvajokat, akik Tolna, Baranya, Fejér vagy Pest megyéből indultak útnak. Továbbá elfogtunk lakásbetörőt Debrecenből, faárusoknak „álcázott” besurranó tolvajokat Borsod-Abaúj-Zemplén vagy Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből.

A bűncselekmények illetékességi területen belüli szóródása

Ahogy már írtam, az elkövetett bűncselekmények meglehetősen szűk területre koncentráálódtak. A bűncselekmény típusán túl e miatt is inkább arra gondoltunk, hogy az elkövetőink helyi lakosok lehetnek. Sőt, ahogyan megnéztük a térképen az adott helyszíneket, még azt is meg mertük kockáztatni, hogy az újjvárosi városrészben kell keresnünk az elkövetőket.

Szakértők bevonása az eljárásba

Egyértelmű és világos (és nem csak az eljárási törvény rendelkezése miatt): ha a bizonyítandó tény megállapításához vagy megítéléséhez különleges szakértelem szükséges, szakértőt kell alkalmazni. E miatt minden egyes bűncselekmény után (természetesen ott, ahol a nyomkutatás és -rögzítés eredményes volt) sor került ujjnyom- és nyomszakértő kirendelésére.

Ujjnyomszakértő

Azokban az esetekben, ahol a technikus ujj- vagy kéznyomtörédeket tudott rögzíteni, a rögzített nyomokat megküldtük szakértői vizsgálatra. Az elkészített szakértői vélemények meglehetősen sokszínűek voltak. Volt olyan vélemény, amelyekben azonosításra alkalmatlanok voltak a nyomatok. Volt olyan is, amikor azonosításra alkalmasak voltak ugyan, de azok a vétlen személyektől származtak. És volt olyan szakértői vélemény is, ahol a rögzített ujjnyomtörédek azonosításra alkalmasak voltak, és a szakértő ki is zárta a vétlen személyeket, de az AFIS-rendszer nem jelzett találatot.

Nyomszakértő

A nyomszakértőt több ok miatt is kirendeltük. Egyrészt az eszköznyomtörédek, másrészt a szövetyomtörédek, harmadrészt a záarak, negyedrészt pedig a lábbelinyom-törédek miatt.

Eszköznym-töredékek: a szakértő a rendelkezésre álló szilikonöntvényekből a legtöbb esetben pontosan megjelölte a hossz-, illetve oldalélek méretét (mm-ben), a nyomok széleinek lefutását, azok szabályosságát, felületük térbeli alakját. Kijelentette azt is, hogy ezek a nyomok egyedi azonosításra nem, csak csoportazonosításra alkalmasak. Szóba jöhetett eszközül valamilyen kéziszerszámot jelölt meg, például csavarhúzó. Két esetben azonban kimondta azt is, hogy „*az eszköznym-töredékek nyomszakértői vizsgálatra nem alkalmasak*”.

Szövetnyomtöredékek: a rendelkezésre álló szövetnyomtöredékek sem voltak alkalmasak az egyedi azonosításra. A szakértő kimondta, hogy tömeggyártásban előállított közönséges szövetkesztyűktől származnak.

Zárak: a szakértő precízen leírta a törött hengerzárbetéteken látható nyomokat, elváltozásokat. Itt is megjegyezte azonban, hogy az egyedi jellegzetességek hiánya miatt, a sérüléseket okozó eszköz esetleges lefoglalása után, szintén csak a csoportazonosításra lesz lehetősége. Itt eszközül vízpumpafoгот, illetve állítható villáskulcsot jelölt meg.

Lábbelinyom-töredékek: e nyomok esetében nekünk is feltűnt, hogy az egyes helyszíneken a különböző lábbelinyomok azonosságát mutathatnak. Ezért, amikor a szakértőnek átadtuk a soron következő, aktuális kirendelő határozatot, már nemcsak azokat a kérdéseket tettük fel, hogy például milyen fajtájú vagy mekkora lábbelivel hozták létre a nyomokat, hanem megkérdeztük azt is, hogy az éppen vizsgált lábbelinyom-töredék fellelhető-e a korábban átadott nyomtöredékek között.

E körben a szakértő mindig pontosan leírta a mintázatokat (például hullám-, négyzetrácsos, halszállkás, párhuzamos lefutású borda, Nike jeles mintázat), a nyomot létrehozó lábbeli fajtáját (például bakancs, sportcipő, Puma, Nike, Super Cool, Sandic), valamint – ahol ezt lehetséges volt megállapítani – a nyomot létrehozó lábbeli méretét is megadta (42-es és 44-es méretek között megjelölve). Egy esetben azonban megjegyezte: „*a nyomtöredék nyomszakértői szempontból érdemleges információt nem tartalmaz*”.

Ahogy mi is sejtettük, a szakértő is kimondta, hogy két esetben, két különböző helyszínen rögzített, összesen három eltérő mintázatú lábbelinyom-töredék nagyfokú hasonlóságot mutat. Ebből a megállapításból azonban annyi következtetés mindenképpen levonható, hogy a betöréseket – e betöréseket – legalább hárman követték el.

Adatgyűjtések

Általánosságban megállapítható, hogy az adatgyűjtések nem vezettek eredményre. Pedig a rendőri jelentések tanúsága szerint ötvenhárom személy kihallgatására került sor.

Nem akarom az emberek általános közönyösségére fogni ennek sikertelenségét. Nyilván az éjszakai órákban történt elkövetések is közrejátszottak, amikor a környék lakói már alszanak. Bár azt azért furcsállom, hogy a 14 bűncselekmény helyszínén senki nem hallotta az ajtó-, illetve ablakfélfák recsegését, ropogását, a betört üvegek csörömpölését, a levert lakatok fémes zaját...

Egyéb adatgyűjtő, elemző tevékenységek, a nyomozás további menete

A sorozatban a hatodik bűncselekmény kapcsán (környei Garázs Kocsmá, március 22.) elvégzett adatgyűjtés azonban már hozott némi eredményt. Egy a bűncselekmény helyszínének közelében lévő telephelyen szolgálatot teljesítő biztonsági őr 1 óra 10 perckor meghallotta a kocsmá riasztójának hangját, és kiment az általa őrzött terület kerítéséig. Körbenézve azt látta, hogy a kocsmá irányából két férfi elszaladt a közelben parkoló autóhoz, abba beugrottak, majd a jármű nagy sebességgel elhajtott Tatabánya irányába. Az éjszakai sötétség miatt a személyekről csak annyit tudott elmondani, hogy fiatalos mozgásúak és vékony testalkatúak voltak, ruházatuk pedig sötét. Az autóról pedig, hogy „szürke színű és limuzinszerű”.

Ez végre fontos információhoz juttatott bennünket: egyrészt igazolta a nyomszakértői vélemény alapján kikövetkeztetett legalább háromfős elkövetői csoportot (hiszen az autóban ült a sofőr), másrészt némi támpontot kaptunk az elkövetők által használt járműről.

A sorozatban a nyolcadik bűncselekmény kapcsán (Ciklon Söröző, március 25.) végzett adatgyűjtés pedig több is volt, mint reménykeltő. Sikerült felkutatni két szemtanút!

A tanú elmondta, hogy 1.15 körül kint dohányzott a sörözőtől nem messze lévő négyemeletes háztömb egyik erkélyén. Eközben arra lett figyelmes, hogy a tömb előtt megállt egy szürke színű Renault Megane. A kocsiból kiszállt előbb egy, majd még két férfi. Az egyiknek a kezében volt egy „hosszú spray-s flakon”. Biztos volt abban, hogy a kocsiban maradt még egy személy, mert bár a vezetőülésre nem volt rálátása, de amikor az ott ülő személy bele-

szívott a cigarettájába, egy kis fény mindig bevilágította az utasteret. Ez után furcsa hangokat hallott, majd látta, hogy az illetők „elkezdtek összevissza futkosni a parkolóban”. Igaz ugyan, hogy a tanúnak nem volt rálátása a sörözőre, de az általa látottak elég gyanúsak voltak számára ahhoz, hogy a testvérének is szóljon a történekről, majd leküldje őt a földszintre azzal, hogy próbálja felírni az autó rendszámát.

Kihallgattuk a testvért is, aki a történeteket ugyanígy adta elő, és átadta azt a papírdarabot, amelyre felírta a gépkocsi rendszámát. A sötétség miatt azonban tőlük sem kaptunk kielégítő leírást az elkövetőkről. Annyit tudtak csak mondani, hogy az utcán lévőek közül két vékony és egy erős testalkatú volt, és mindannyian húsz és harminc év közöttiek lehetnek (a sofört e tanú sem látta).

Már a kihallgatások alatt lekértük a gépjármű-nyilvántartó rendszerből a megadott rendszámú gépkocsi adatait, majd a bejegyzett tulajdonos adatai alapján a személynyilvántartó rendszerből e tulajdonos személyiigazolvány-fényképét, amelyet bemutatunk a tanúknak. Sajnos azonban e fénykép alapján sem tudták azonosítani az általuk látott egyéneket.

Három lehetőséget kellett mérlegelnünk: 1. a fényképen lévő személy volt az egyik elkövető, és a tanúk csupán nem ismerték fel őt; vagy 2. a tanúk jól emlékeztek: e személy nem volt a helyszínen és akkor e személynek nincs kapcsolata sem a bűncselekménnyel, sem a tényleges elkövetőkkel; vagy 3. a tanúk jól emlékeztek: ez a személy nem volt a helyszínen, de lehet kapcsolata az elkövetőkkel (ha a konkrét bűncselekménnyel nem is).

Mivel ekkor még nem tudtuk eldönteni, hogy a három feltevés közül melyik lehet a helyes, így a gépkocsi tulajdonosának kihallgatásától – taktikai okok miatt – egyelőre eltekintettünk.

Az öt és a két tanú által elmondottakból azonban a következő következtetéseket vontuk le:

- az elkövetők személyleírása alapján feltételezhető volt, hogy ugyanazok követték el a Garázs Kocsmába és a Ciklon Sörözőbe történő betöréseket;
- ha ez az állítás igaz, akkor ők követték el a (második) Cassandra Sörözőbe történő betörést is, mivel a Ciklon és a Cassandra sörözőkbe történő betörések egy éjszaka voltak (március 25.);
- ha ez az állítás is igaz, akkor ők törtek be tíz nappal korábban, első alkalommal is a Cassandra Sörözőbe (mivel az kevésbé valószínű, hogy egy tőlük „független” elkövető pont ugyanoda tör be, pont úgy és ugyanabban az időszakban, mint ők);
- ha viszont ezt az állítást is helyesnek fogadjuk el, akkor megállapítható, hogy ezek az elkövetők törtek be az Otthon ABC-be is, mivel e bűncsele-

mény azonos éjszakán történt a Cassandra Sörözőbe történt első betöréssel (március 15.);

- továbbá megállapítható volt, hogy e bűnelkövetői csoport nem három-, hanem legalább négyfős (még ha az nem biztos is, hogy minden alkalommal valamennyi bűncselekményt mindig négyen követték el);
- nagy bizonyossággal vélelmezhető volt, hogy az ór által látott „szürke színű és limuzinszerű” autó azonos a szürke színű Renault Megannal.

A kömyei Gerendás Sörözőbe (a sorozatban a 11. bűncselekmény, március 29.) történő betörés történeti tényállásának ismertetésekor említettem egy DVD-t. E lejátszó a söröző hátsó, irodahelyiségében volt. Az elkövetők is tisztában voltak azzal, hogy a söröző belső helyiségeit, valamint az irodát több kamera is figyelte éjjel-nappal. Tehát nyilvánvaló volt, hogy ezt a rögzítőt azért szedték szét, hogy megsemmisítsék a tevékenységüket megőrkítő felvételt. De igencsak melléfogtak, mert a felvételt nem a DVD rögzítette, hanem egy számítógép, amely az irodában az egyik szekrény aljában volt. Lementettük a felvételt, és a rendőrségen aprólékosan kielemeztük. Látható volt, hogy két elkövető a söröző ablakán jutott be a vendégtérbe. (Így már biztos volt, hogy a sörpadról rögzített lábbelinyom-töredék az elkövetőktől származott.) Majd az egyik elkövető oda ment az egyik, majd a másik kamerához, és mindkettőt a plafon felé fordította. Ez annyit megmutatott, hogy az egyikük nagydarab, míg a másik átlagos testalkatú férfi volt. Mindketten kapucnis felsőt viseltek, és a nagyobbik fején egy a szemeknél kivágott maszk volt, míg a másik fejére teljesen rá volt húzva a pulóver kapucniját. A harmadik, az irodában lévő kamera felvétele ennél már sokkal teljesebb volt, mert azt az elkövetők nem vették észre. Így az irodában történetekről teljes egészében rendelkezésünkre állt a felvétel: látszott, hogy többször is megpróbálták szétszedni a DVD-t, míg végül sikerült nekik. Ez után távoztak a sörözőből. Mivel a két helyiség közötti belmagasságbeli különbség miatt az irodában lévő kamera közelebb volt az elkövetőkhöz, így a ruházatukról is jobb képet kaptunk. Így látni lehetett, hogy mindketten sportcipőt viseltek, és farmernadrágot. A testesebb férfi pulóverén keresztben, mellmagasságban valamiféle felirat volt olvasható. Addig-addig próbáltuk a képet nagyítani, sötétíteni, majd visszavilágosítani, míg el tudtuk olvasni: Lonsdale. A másik férfi pulóverén nem volt felirat, de az a teljes anyagfelületén keresztben csíkos volt.

Tehát bővült a következtetéseink sora:

- a biztonsági ór és a másik két tanú által adott személyleírások helyesek voltak;
- ahogyan az elkövetések módszereinek elemzésénél már írtam: az ajtóbefeszítés meghatározott testi erőt feltételez, ez a felvételen látott nagydarab

- férfit bőven jellemezte, valamint az erőszakos kivitelezés is ráillett a testalkatára;
- továbbá az előzőekben írt okfejtést alapul véve megállapítható, ha ugyan azok törtek be az ott felsorolt sörözőkbe, és a személyleírások egyeznek a videofelvételen látott férfiakéval, akkor azok törtek be a Gerendás Sörözőbe is;
 - ha pedig ez az állítás is igaz, akkor ők követték el a Tonett Kávéházat érintő bűncselekményt is, mivel e két esemény szintén egy éjszaka történt (március 29.);
 - sőt, ha már e bűnelkövetői kör számlájára írtuk az Otthon ABC-be történő betörést is, akkor a helyet, időt, módszert stb. alapul véve kijelenthető, hogy ők követték el a Gerecse ABC-be történő betörést is.

Ahogy már írtam: ekkor még eltekintettünk a Renault Megane nyilvántartás szerinti tulajdonosának kihallgatásától, de persze a tudomásunkra hozott rendszám alapján áttekintettük az igazoltatottak listáját. Eme elemzőmunka nyomán három dolog volt megállapítható. Az egyik az volt, hogy a gépkocsit az éjszakai órákban többször is igazoltatták a járőr kollégák. A második szerint az autóval egyszer sem közlekedett a nyilvántartó szerinti tulajdonosa. A harmadik pedig az volt, hogy ezzel az autóval többen is közlekedtek, egészen pontosan öten, de az egyes igazoltatásokkor mindig más-más létszámban és összetételben voltak jelen. De így már legalább azonosítani tudtuk a feltételezett elkövetőket: *M. Tibor, M. Zoltán, S. Gergely, N. Károly és V. Attila*.

Ahogy az említettek lakcímeit egymás után megállapítottuk (mert természetesen nem mindegyikük lakott ott, ahol a bejelentett lakcíme volt), mi magunk is megdöbbszünk azon, hogy mind az öten azon a területen laktak, ahol a bűncselekmények szóródási képe a legnagyobb sűrűséget mutatta.

Miután már kiderült az elkövetők személyazonossága, valamint az általuk használt gépkocsi színe, típusa és rendszáma, a bűnügyi és az egyenruhás állomány figyelmét is felhívtuk ezekre az adatokra. Minden szolgálat előtti eligazítás tárgya volt ezek ismertetése.

Itt kell említést tennem arról, hogy ebben az időszakban nemcsak a bűncselekmény-sorozat nehezítette a mindennapjainkat, hanem e mellett egy garázsfeltörés-sorozat is volt a városban. Az elkövetők elfogására bűnügyi portyaszolgálatot szerveztünk. Miután az állomány kellő eligazítást kapott, a portyaszolgálat teljesítése közben egy helyi benzinkúton, az egyik éjszaka sor került a keresett férfiak igazoltatására. De sem betöréshez szükséges eszköz, sem betörésből származó tárgy nem volt náluk, így nem lehetett előállí-

tani őket, illetve, helyesen fogalmazva: még nem *akartuk* előállítani őket. Egyrészt azért, mert a tanúk által elmondott, valamint a videofelvételen látott testalkatok körül akadt némi problémánk: az erős testalkat ráillett mind M. Tiborra, mind M. Zoltánra (nyilván azért, mert testvérek). Továbbá a vékony (vagy átlagos) testalkat pedig ráillett a másik három személy mindegyikére, és az arcot sem a tanúk nem ismerték fel, sem a videofelvétel nem mutatta.

Másrészt pedig azért, mert ahogyan korábban írtam: az egyes igazoltatásokon rögzített adatokból látható volt, hogy az öt férfit különböző összetételű csoportokban igazoltatták. Továbbá a biztonsági őr két embert látott (valamint vélelmezte, hogy az autóban ül a sofőr), a másik két tanú három embert látott (ők viszont tudták, hogy a kocsiban még ül valaki), és mi a felvételen csupán két férfit láthattunk. Csak a teljes bizonyosság tudatában lehet valakit bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt előállítani, és nem csak azért, mert a törvényi rendelkezés erre ad felhatalmazást, hanem azért is, mert a bizonyosság hiányában végzett előállítás (azon túl, hogy törvénytelen is) nagy eséllyel akaszthatja meg a nyomozást, sőt, meghiúsíthatja a későbbi bizonyítathatóságot is.

Az elkövetők elfogása

Ahogyan említettem, a lehetséges elkövetők és az általuk használt gépjármű minden egyes szolgálatba lépő állomány eligazításának tárgya volt. Április 12-én, 23 óra 24 perckor a Tatabánya Óváros városrészében szolgálatot teljesítő járőrpáros felfigyelt a kérdéses gépkocsira, miközben a velük ellentétes irányból mellettük nagy sebességgel elhaladt. Mire azonban a kollégák megfordultak, már szem elől tévesztették az autót, így a keresésükre indultak, miközben természetesen rádión keresztül tájékoztattak minden szolgálatban lévő. A keresés közben befordultak az egyik utcába, ahol 23 óra 40 perckor megpillantották az álló járművet, s tőlük nem messze éppen feléjük tartott négy férfi. Ekkor azonban ők is észrevették a járőrautót, és hárman beszaladtak az út melletti bozótosba. Az ott maradtót azonnal elfogták, majd némi keresgélés után a bozótosból előkerült a másik három is. Ekkorra már semmilyen tárgy nem volt náluk, amely összefüggésbe hozható lett volna bűncselekmény elkövetésével. A bozótosban történő kutatás nyomán a következő tárgyak kerültek elő: két pár kesztyű, egy elemlámpa, három csavarhúzó, két, a szemeknél kivágott, maszkká alakított, fekete, kötött sapka.

Mivel azonban a hátizsák üres volt, így biztosak voltunk abban, hogy valószínűleg már betörték, hiszen az észlelésük és az elfogásuk között eltelt tizenhat perc. Az elfogás helyszínétől nagyjából ötven méterre van a Töprengő Söröző. Az ajtaja egyértelműen mutatta, hogy befedezték.

15. Tettenérés alapján eljárás indult M. Tibor, M. Zoltán, V. Attila és N. Károly ellen, akik megalapozottan gyanúsíthatók azzal, hogy 2010. április 12-én, 23 óra 38 perckor a tatabányai Töprengő Sörözőbe ajtóbefeszítés módszerével behatoltak, de semmit sem vittek el. A keletkező rongálási kár 26 400, míg a veszélyeztetett érték húszezer és kétszázezer forint közé tehető.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 7 db fészítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről, játékgépekről);
- 2 db szagnyom (a játékgépek előtti, valamint a kassza előtti járólapokról);
- 1 db kéznyomtöredék (a játékgép oldaláról);
- 7 db lábbelinyom-töredék (a bejárati ajtó lépcsőjéről, az ajtó mögött a járólapról, valamint a söröző közepén a járólapról).

A házkutatások, lefoglalások

Miután nevezetteket előállítottuk, mindegyikükönél házkutatást végeztünk. A következő tárgyak lefoglalására került sor: mobiltelefonok, csavarhúzó, franciakupercsók, kesztyűk, fogók, valamint harminckilenc pár különféle cipő.

Az M. Zoltánnál megtartott házkutatáskor lefoglaltuk azt a Lonsdale felirátú pulóvert is, amelyet a Gerendás Sörözőbe történő betöréskor viselt. Ráadásul nagyobb mennyiségben találtunk ilyen és más, Everlast márkájú ruházatot is. Feltűnő volt, hogy kivétel nélkül mindegyik ruhadarab új volt.

Ekkor jutott eszünkbe a következő:

16. K. Norbert feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2010. február 18-án 18 óra 30 perc és február 19-én 11 óra 16 perc közötti időben az egyik tatabányai Body Shopba a lakat levágásával, majd az ajtó berúgásával behatolt, és onnan különféle táplálékkiegészítőket és Lonsdale, valamint Everlast márkájú ruházati termékeket tulajdonított el, összesen mintegy 586 ezer forint értékben. A keletkező rongálási kár negyvennégyezer forint.

Be kell ismerni: ezzel a bűncselekménnyel nem számoltunk akkor, amikor a sörözők elleni bűncselekmény-sorozat első elemét kerestük.

Gyanúsított kihallgatások, őrizetbe vételek

A házkutatások után mind a négy férfit gyanúsítottként hallgattuk ki. M. Tibor kivételével mindenki beismerő vallomást tett, és nem csak az akkor éjeli eseményről, hanem a sorozat itt felsorolt összes bűncselekménye tekintetében is, természetesen mindenki azokról a bűncselekményekről tett vallomást, amelyekben részt vett. E vallomások alapján a délelőtti órákban sor került S. Gergely előállítására is, ő szintén beismerő vallomást tett. M. Tibor az egész eljárás alatt ragaszkodott ahhoz a védekezési módhoz, hogy nem tesz vallomást. A magatartására jellemző, hogy a tettenérés éjszakájáról is csupán annyit mondott: ő csak egy ismerőst kereste, éppen arra járt, és fogalma sem volt, hogy őt miért állították elő és gyanúsították meg.

A házkutatások érdekessége volt, hogy a söröző- és ABC-betörésekből semmilyen tárgyat nem találtunk, viszont a legrégebbi, az akkor már két hónapja történt Body Shop-betörésből jelentős mennyiségű ruházat lefoglalására került sor. E tekintetben sikerült az orgazda személyét is megállapítani. A nála megtartott házkutatáskor során szintén nagyobb mennyiségű Lonsdale és Everlast ruházat lefoglalására került sor. Őt szintén gyanúsítottként hallgattuk ki.

A kihallgatásokon választ kaptunk a gépkocsira vonatkozó kérdésekre is. A jármű tulajdonosa kölcsönadta az autót M. Zoltánnak, de a használati céljáról nem volt tudomása.

Mind az öt férfit őrizetbe vettük, majd a Tatabányai Városi Bíróság április 14-én előzetes letartóztatásba is helyezte őket. Az említett bűncselekmények nyomozásait egyesítették.

Szakértő újbóli kirendelése

A gyanúsítottak elfogása után ismét kirendeltük a nyomszakértőt. Átadtuk neki az összes lábbelit, kesztyűt, valamint kézi szerszámot. A fő kérdésünk az volt hozzá, hogy a rendelkezésre álló nyomtörödékeket létrehozhatták-e a lefoglalt tárgyak.

A szakértő öt ügyben mutatott ki azonosságot az eszköznyomok és a lefoglalt csavarhúzó között, valamint hét esetben mondott ki azonosságot a lábbelinyomok és a lefoglalt cipők között. A szövetnyomtörödékek és a kesztyűk között ilyen határozott azonosság nem volt.

Itt tartom szükségesnek megemlíteni, hogy az eltulajdonított tárgyak értékének, valamint a rongálással okozott kár megállapítása céljából tárgyszak-

értő bevonására is sor került az ügyben. A tárgyszakértő által meghatározott összegeket szerepeltettem az egyes bűncselekmények történeti tényállásainak leírásakor. Ahol pedig a kereskedelmi árusítás körében történt az eltulajdonítás, ott a sértettek által megadott kiskereskedelmi forgalmi értékeket vetjük alapul.

Falu végén újra kocsma...

Említést kell tennem arról is, hogy nevezettek 2010. december 10-én szabadtak előzetes letartóztatásukból. Sem nekem, sem a kollégáimnak nem volt kétségünk afelől, hogy ez után előbb vagy utóbb ismét bűncselekményt fogunk elkövetni.

Meglehetősen nehéz volt azonban előre megjósolni, milyen bűncselekményt/bűncselekményeket fognak elkövetni. Söröző- vagy boltbetörésre vártunk, ilyen jellegű betörések azonban december 10. óta nem történtek városunkban.

Ellenben egy meglehetősen különös sorozat indult útjára 2011 januárjában.

Az egyes események történeti tényállásának és a helyszíni szemléken rögzített nyomoknak az ismertetése

1. *B. Balázs* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki megalapozottan gyanúsítható azzal, hogy 2011. január 18-án 16 óra 30 perc és január 19-én 5 óra 20 perc között a tatabányai Kodály téren található újságospavilon falát megbontotta, és onnan cigarettát és különféle dohánytermékeket tulajdonított el. A keletkező lopási kár 460 916, a rongálási kár 67 500 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

– 3 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről).

2. *B. Mária* feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2011. január 19-én 18 óra 30 perc és január 20-án 9 óra 40 perc között a tatabányai Ifjú munkás úton lévő Top Hair Fodrászatba hengerzártörés módszerével bement, majd ott a szekrényeket felfeszítette, de semmit nem vitt el. A keletkező rongálási kár 13 300 forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

– 1 db elemi szál (a bejárat ajtóról).

3. K. Csaba feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2011. február 11-én 20.00 óra és február 14-én 6.15 között Tatabányán, a Mártírok úton lévő fodrászatba ajtóbefeszítés módszerével behatolt, ott kutatott, de nem vitt el semmit. A keletkező rongálási kár 950 ezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 3 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről);
- 2 db szövetnyomtörredék (az ajtó külső felületéről);
- 2 db lábbelinyom-törredék (a bejárati ajtó mögött, a földön lévő poszterről, valamint a járólapról).

4. K. Ibolya feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2011. február 13-án 17.00 óra és február 14-én 7.00 óra között a tatabányai Ifjú munkás úton lévő Ibolya Fodrászatba ajtóbefeszítés módszerével bement, és onnan a három, ott dolgozó fodrász készpénzét vitte el, négyezer, harmincezer és négyezer forintot. A keletkező rongálási kár harmincezer forint.

A helyszíni szemlén rögzített nyomok:

- 2 db feszítési nyom szilikonon megmintázva (a behatolás helyéről);
- 1 db szövetnyomtörredék (a kutatás helyéről).

Anélkül, hogy e sorozat-bűncselekmény korábban rendszerezett elemzése szerint haladnánk tovább, csupán annyit írok le e helyütt: erősen gyanítottuk, hogy a korábbi ügyből ismert elkövetők összefüggésbe hozhatók e bűncselekmények elkövetésével is. Bár meghatározott bizonyítékunk vagy döntő információnk ekkor még nem volt. Mindössze a következőkből indultunk ki:

- e bűncselekményeket ugyanabban a területi körben (sőt még szűkebb körben) követték el, mint a korábbiakat;
- az elkövetés módszere ugyanaz a primitív, durva, erőszakos módszer, mint amelyet a sörözőbetöréseknél tapasztaltunk (különös figyelemmel a pavilon riasztójának teljes megsemmisítésére);
- bár e bűncselekmény-sorozat első eleme jellegét tekintve egyik elkövetői helyszínhez sem sorolható (újságospavilon), de a bűncselekményben érintett értékek (dohánytermékek) a korábbi ügyben szinte mindenhol szerepeltek;
- csak közvetett módon ugyan, de mégis egyfajta következtetést levonhattunk abból a tényből is, hogy amíg nevezettek előzetes letartóztatásban voltak, ilyen típusú betörések nem történtek a városban;

Noha e bűncselekmények egyike sem sörözőbetörés, mégis, ha megpróbálunk az elkövetők fejével gondolkodni, akkor csak van jelentősége annak, hogy

most nem sörözőket törtek fel. Ha ugyanis valaki sörözőbetörésekért van előzetes letartóztatásban, és aztán amikor újra szabadlábra kerül, ismét ilyen bűncselekmények jelennek meg a városban, akkor nyilvánvaló, hogy minden rendőr a korábbi elkövetőkre fog gyanakodni. Az elkövető szemszögéből nézve ennek nem lehet más végkimenetele, mint hogy a rendőrség előbb-utóbb el fogja számoltatni. Ezért nyilvánvalónak tűnt számunkra, hogy efféle bűncselekményt nem fognak elkövetni. E logika miatt is gondoltuk azt, hogy az általunk ismert elkövetők állhatnak az említett négy bűncselekmény hátterében.

Adatgyűjtések

Noha ezekben az esetekben sem vezettek eredményre az elsődleges adatgyűjtések, azért az előzőekben ismertetettek szerint megismételtük az adatgyűjtéseket, de immár a korábbi ügyből ismert és ott rabosított gyanúsítottak fényképeivel együtt.

Ennek eredményeképpen az egyik fodrászatbetörés kapcsán sikerült felkutatnunk egy szemtanút, aki 23.00 óra körüli időben látott a (sötét) lépcsőházban egy nagydarab férfit, de csupán annyit tudott elmondani, hogy szürke felsőben volt. Továbbá itt sikerült felkutatnunk egy másik szemtanút is, aki 0.15 körül már két férfit látott a lépcsőház előtt, „*egy nagyobb darabot és egy átlagosat*”. A bemutatott fényképekről felismerni vélte M. Tibort.

Az egyéb adatszerző tevékenység keretében olyan információhoz jutotunk, miszerint az újságospavilon feltörését S. Gergely követte el, de egy eddig számunkra ismeretlen férfival, *A. Mihállyal*.

A nyomozás további menete

Mivel ezeket az információkat elegendőnek éreztük ahhoz, hogy M. Tibort, S. Gergelyt és A. Mihályt előállítsuk, így gondosan megterveztük előállításuk napját, idejét, a házkutatások menetét, illetve hogy e cselekményeket mely kollégák és milyen gépjárművekkel hajtják végre.

Előállítás, házkutatás és a gyanúsítottak kihallgatása

A tervnek és az eligazításnak megfelelően február 15-én egy időben három helyen kopogtattunk.

M. Tibornál és S. Gergelynél az ágyon, földön, asztalon temérdek édes-ség, dohány, cigaretta és tisztálkodási szer hevert szanaszét. Miután alaposabban megsejleltük, köztük bontatlanul, lebélyegezve, aláírva több rolni aprópénzt is találtunk. A rolnikon lévő aláírásból már tudtuk, hogy azt a betörést is ők követték el, amelyet a kollégák éppen akkor helyszíneltek Vértessomlón, amikor mi a házkutatásokat végeztük. A gyanúsítottak nem sokkal előttünk értek haza az éppen aktuális betörésükből.

5. V. Lászlóné feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2011. február 14-én 7.00 óra és február 15-én 5.00 óra között ajtóbefeszítés módszerével behatolt a vértessomlói Kiss Vegyesboltba, és onnan dohánytermékeket, cigarettákat, elemeket, tusfürdőket, fogkrémeket, kávéporokat és más édességeket, valamint (rolnizva) készpénzt tulajdonított el, összesen 79 430 forint értékben. A keletkező rongálási kár 29 800 forint.

Miután a kollégák visszaérkeztek a házkutatásokból, akkor lehetett csak látni, hogy az M. Tibornál és S. Gergelynél lefoglalt, az éjszakai betörésből származó tárgyakat nagyjából elfelezték egymás között. E tárgyakat bemutat-tuk a sértettnek, aki azt mondta, hogy azok mind az üzletből származnak, így a lopási kár megtérült.

Természetesen mindhárom férfit gyanúsítottként hallgattuk ki. E kihall-gatásokon (annak ellenére, hogy M. Tibor, csakúgy, mint korábban, most sem tett vallomást) sikerült megállapítani, hogy nevezettek követték el az idézett bűncselekményeket, valamint a következőt.

6. K. Ede feljelentést tett ismeretlen tettes ellen, aki 2011. január 21-én 1.30 perc körül a tatabánya-újvárosi egyik tömbház földszinti lakásába ablakrács szétfeszítésével és a bukóablak kiakasztásával behatolt, és onnan eltulajdoní-tott egy autóstáskát, benne iratokkal, kulcsokkal, valamint különféle ruhane-műket és egy karórát, összesen 32 300 forint értékben. A keletkező rongálási kár kétezer forint.

Őrizetbe vétel

A. Mihály büntetlen előéletű volt, beismerő vallomást tett, és csak a kisebb súlyú bűncselekmények elkövetésében vett részt, így a kihallgatása után engedték.

M. Tibort és S. Gergelyt őrizetbe vettük, a bíróság előzetes letartóztatásba is helyezte őket, és azóta – más ügyek miatt kiszabott – letöltendő szabadságvesztés-büntetésüket töltik.